

CHRISTENDOM EN ISLAM

Maart 1975 f 1.00

f 10.00 815474

"Begrip" Wüstelaan 80 Santpoort tel.023-3781)

I Eerste Internationaal Congres van Moslims en Christenen te Cordoba

II De Raad van Kerken te Soest op weg naar de ontmoeting met moslimse plaatsgenoten.

In dit nummer wordt U een korte schets gegeven van het "Eerste Internationaal Congres van Moslims en Christenen dat te Cordoba gehouden werd.

Een Spaanse collega, sekretaris van het uitvoerend komitee, heeft ons dit artikel welwillend afgestaan ter publikatie. De toon van het artikel getuigt volgens onze begrippen van een zeker euphorisme. Dit mag dan ook wel gezien het kader waarin het congres plaats vond en bepaalde gebeurtenissen die het Congres markeerden. Van de vier onderwerpen die ingeleid werden (zie pagina 2), leken ons de eerste bijzonder belangrijk. We hopen de Nederlandse vertaling ervan klaar te hebben voor de volgende aflevering van Begrip.

Het tweede artikel van dit nummer komt vanuit Soest, waar de Raad van Kerken, gestimuleerd door de "Werkgroep Buitenlandse Werknemers" op weg is naar de ontmoeting met moslims ter plaatse.

Het gaat hier niet over een spektakulair congres dat eenmaal om de twee jaar gehouden wordt en waar nog gepraat moet worden over hetgeen in Soest reeds werkelijkheid aan het worden is: begrip en relatie-opbouw tussen moslims en christenen in het dagelijks bestaan. Hun Kerstboodschap getuigt hiervan, ze doorbreekt de taalbarrière, zegt de brief: "Gelukkig heeft God alle mensen geschapen, en heeft God ze een hart gegeven".

P.Backx

A.van Leeuwen.

I Eerste Internationaal Congres van Moslims en Christenen

Dit eerste internationaal congres werd gehouden te Cordoba van 10 tot 15 september 1974. Het was georganiseerd door de A.L.C. (Amistad Islamo Christiano). Dit is een vriendenkring van Moslims en Christenen, opgericht in 1968 te Madrid door enkele vooraanstaande Moslims en Christenen. Een witte pater heeft de dagelijkse leiding over het sekretariaat. Alle deelnemers aan dit congres zijn het er zonder meer over eens dat het een gebeurtenis is geweest die een zeer belangrijke stap vooruit betekent in de onderlinge verhouding van deze twee wereldgodsdiensten.

De keuze viel op Cordoba, omdat deze stad met haar duizendjarige geschiedenis, één van de meest aangewezen plaatsen is voor de ontmoeting van deze twee geloofsgemeenschappen op godsdienstig en cultureel terrein.

Cordoba is altijd een verdraagzame stad geweest, een stad als het ware zonder grenzen, een stad waarbinnen geen barrières bestonden. "Alle wegen leiden naar Cordoba " was een begrip, omdat in deze stad blijkbaar de mogelijkheid bestond andere volken in zich op te nemen en hun anders zijn en hun anders geloven te respecteren.

Vier wereldberoemde en toch typisch Cordobaanse ingezetenen kunnen we beschouwen als de exponenten van die openheid tot uitwisseling met andere beschavingen en het resultaat daarvan te verwerken en nieuwe vorm te geven. Wij bedoelen de heiden Seneca, de Jood Maimonides, de Christen Hosius en de Moslim Ibn Rushd (Averroës).

Tenslotte, en dit bleek op het congres zelf, is de oorspronkelijke boodschap van verdraagzaamheid die van Cordoba uitging, en door de eeuwen heen gedragen werd, ook vandaag nog een aktualiteit.

Verscheidene officiële vertegenwoordigingen namen deel aan het congres: Saoedi-Arabië, Egypte, Irak, Jordanië, de staten van de Arabische Liga, de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, Syrië, Tunesië, de bisschoppenconferentie van Noord-Afrika, de Wereldraad van Kerken en enkele Spaanse Ministeries. Het congres werd plechtig geopend op 10 September 's morgens om 11 uur in de "zaal van de mozaïeken" van het Alcazar, het paleis van de christen-koningen. Het verloop van deze eerste bijeenkomst was als volgt:

- Welkomst woord van de burgemeester van Cordoba,

- Pater Gomez Nogales, voorzitter van het congres, gaf een korte uitleg bij het programma,
- Abdelaziz Kamel van Egypte las een boodschap voor van President Anouar As-Sadat.
- Daarop aansluitend volgde als algemene inleiding op het gebeuren een conferentie van M.Cruz Hernandez, professor aan de Universiteit van Salamanca: "De socio-historische situatie van Al-Andalus in de 10e eeuwenen haar invloed op de verdraagzaamheid tijdens de dynastie der Omayyaden". Men zou zijn hoofdidee in deze zin kunnen samenvatten: Konstateren we dat er in die tijd verdraagzaamheid bestond, dan was dit uitsluitend te danken aan het voortdurend voeling houden met elkander.

Daarna werd het werk voortgezet in de diverse zalen en kamers van het Alcazar, die ter beschikking gesteld waren door de president van de Algemene Raad van het Alcazar. Door simultaanvertalingen werd aan de deelnemers de gelegenheid gegeven de debatten te volgen in het Spaans, Arabisch, Frans en Engels.

Het congres stelde vier onderwerpen aan de orde. Na de inleiding van ieder onderwerp werd gelegenheid gegeven hierover van gedachten te wisselen.

Eerste onderwerp:

De Islam gezien vanuit het Christendom en voorgesteld op een wijze waarop een Moslim er zijn godsdienst in kan herkennen.

Sprekers waren hier de professoren de Epalza van een Madrileense universiteit, Joachim Moubarak van de Katholieke universiteiten van Parijs en Leuven en Mr. Albert Barsun, minister van staat van de republiek Egypte.

Tweede onderwerp

Het Christendom gezien vanuit de Islam en voorgesteld op wijze waarop de Christen er zijn godsdienst in kan herkennen.

Sprekers waren hier Mr. Ahmed Bekir, professor van de Universiteit van Tunis, Hr. Abdel Kaziz Kamel, gevolmachtigde van de minister-president van Egypte, Mr. Muhammad Al-Moubarak, adviseur van de Universiteit van Saoedi Arabië.

Derde onderwerp:

"Verband tussen politieke uitbreiding en godsdienst". Dit werd behandeld door Mr. Martinez Montalvez, professor van de Vrije Univeriteit van Madrid, de Palestijn hr.

Bishara, lector aan de universiteit van Leuven, Miss Carmen Ruiz Bravo, professor aan het universiteitscollege van Cuenca, Mr.Said Abdeljalil Femimi, professor van de universiteit van Tunis, Mr.Salah Kakaban, vertegenwoordiger van de Palestijnse Bevrijdings Organisatie in Spanje, Mr. Bernabé Lopez Garcia, professor van de universiteit van Grenada en Abdelaziz Ben Abdallah, Marokkaans directeur van het Permanent Centrum voor de verspreiding van het Arabisch te Rabat.

Vierde onderwerp

Geloofscrisis en experimenten in godsdienstonderwijs bij Christenen en Moslims. Sprekers: Father Francisco Donayre W.P. uit Tunesië, Bisschop Henri Teissier van Oran, Hr. Antoine Makdissi, ambtenaar aan het Syrisch ministerie van Cultuur. Verder spraken nog over dit onderwerp: Dr. Ahmad Shalabi, Egyptenaar van de universiteit van Cairo, Monseigneur Anba Samuel, Koptisch bisschop uit Egypte, Mr. Ozman Chebboub, Algerijns directeur van de revue Al Asaba, Mr.Hab Belkhodja, deken van de faculteit van Theologie aan de universiteit van Tunis, Mr. Mohammad Al Moubarak uit Saoedi-Arabië en Mr. Victor Escribano van Cordoba.

De besluiten van het congres (De Cordoba-Declaratie) werden eerst ter discussie gesteld in de commissies en daarna in de Algemene Vergadering op de 15e september.

Het Congres werd geaccentueerd door twee religieuze plechtigheden. De eerste op vrijdag 13 september, n.l. de historische daad van de viering van de "Salaat" (het rituele moslimgebed) voor de wondermooie Mihraab in de Moskee-Kathedraal. Buiten de moslim-deelnemers aan het Congres, waren daar tegenwoordig de meeste ambassadeurs uit de Arabische landen die in Madrid wonen, en verder vele andere Moslims, speciaal daarvoor gekomen per vliegtuig of auto uit Marokko of Algerije. De Moslims stonden erop, dat ook de congresleden van Christelijke zijde hierbij tegenwoordig zouden zijn. Onder hen waren Kardinaal Duval van Algiers, als ook de bisschoppen van Cordoba en Oran, de Koptische bisschop van Egypte en een Anglicaanse bisschop uit Jordanië. De preek of "khutba" werd gehouden door Mr.Abdelziz Khayat, de Jordaanse minister van godsdienstzaken. Als men bedenkt dat sinds de inname van Cordoba door de christenen in 1236 deze Salat nooit meer had plaats gevonden in de Moskee (een meesterwerk van westerse islamitische kunst) dan kan men zich rekenschap geven van de historische betekenis van dit evenement. Maar

wat óók nog bijdroeg was het feit dat deze uitzonderlijke symbolische daad een concreet bewijs leverde van de vaste wil om in steeds toenemende mate begrip voor elkander te kweken en tot oprechte samenwerking te komen. tussen Christenen en Moslims.

De volgende dag, zaterdag 14 september om 8 uur 's avonds, was het de beurt aan de Moslims om een plechtige Hoogmis bij te wonen in het koor van de Moskee-Kathedraal. De voorganger van de concelebratie was Kardinaal Duval, geassisteerd door de bisschoppen van Cordoba en Oran en ongeveer twintig priesters. Naast het altaar waren plaatsen gereserveerd voor Mgr. Anba Samuel, de Koptische bisschop van Egypte en Mgr. Atef Agil, de anglicaanse bisschop uit Jordanië. In de prachtige koorbanken hadden plaats genomen de Cordobaanse autoriteiten met de leden van de officiële delegaties. Ook een delegatie van de mozarabische gemeenschap in Toledo woonde de plechtigheid bij als een levend bewijs van Moslim verdraagzaamheid.

Het Epistel (I Joh.3, 13-20) en het Evangelie (Math.25, 31-1+6) en de gezamenlijke gebeden werden gelezen in het Spaans en het Arabisch. De kardinaal hield zijn preek in het Spaans, in het Arabisch vertaald door Father Joachim Moubarak. De kardinaal legde de nadruk op wat men voortaan zou moeten noemen "De Geest van Cordoba".

Het stadsbestuur van Cordoba had verder nog zorg gedragen de congresleden op een interessante en ontspannende manier bezig te houden. Dit droeg niet weinig bij tot de goede geest en de belangstelling voor deze gedenkwaardige dagen. De belangrijkste waren wel de bezoeken aan de Moskee-Kathedraal en de ruïnes van de oude Kalifaten-stad Medina Azahara. De laatste avond werden de Congresleden door de burgemeester uitgenodigd deel te nemen aan een Festival van Spaanse muziek en dans in de oude tuinen van het Alcazar.

Het is moeilijk om de historische en godsdienstige betekenis van dit Congres te schatten. Men kan zeggen dat het een congres is geweest, waarbij veel landen betrokken waren met een veelzijdige en godsdienstige inbreng in een hartelijke sfeer, die men "De Geest van Cordoba" heeft genoemd. Deze geest vond zijn uitdrukking in een dialoog tussen vrienden die zich één wisten in een gemeenschappelijk streven om de menselijke waarden tot uitbloei te laten komen. Het was een geest van begrip en nederigheid, geheel en al gegrondvest op het geloof in God. De bijval die dit Con-

gres bijna in de hele wereld heeft ondervonden bewijst wel dat wij op de goede weg zijn.

Daarom zullen wij om de twee jaar terugkeren naar Cordoba om er steeds weer te leren en ons dieper te doordringen van deze boodschap van onderling begrip, dialoog en samenwerking.

Emilio Galindo Aguilar W.P., Secretaris van het A.I.C.

II De Raad van kerken te Soest op weg naar de ontmoeting met moslim plaatsgenoten.

.

De "Werkgroep Buitenlandse Werknemers Soest" heeft zich ten doel gesteld:

"Het behartigen van de belangen van de buitenlandse werknemers ter plaatse. Wij zijn van mening dat hierbij van veel betekenis is, hoe de houding van de Nederlanders is.

Om nu deze houding te verbeteren tracht de werkgroep door voorlichting begrip te kweken. Hierbij hebben wij ook de relatie tussen de Christenen Moslims op het oog. Om de Christenen op weg te helpen organiseerden we voorlichtingsavonden over de Islam.

Anderzijds stimuleerden we de plaatselijke kerken, verenigd in een Raad van Kerken, om uitleg te geven aan de Moslims over de inhoud van hun christelijke boodschap. Zo werd op ons verzoek een Kerstboodschap opgesteld speciaal gericht tot de in Soest wonende buitenlanders. (in ons geval bijna alle Moslims)

Deze boodschap, vertaald in het Turks en Arabisch, werd door de leden van de werkgroep verspreid onder de buitenlanders. Belangstellende Nederlanders kregen de tekst van de boodschap onder ogen door publicatie in het plaatselijke weekblad, dat huis aan huis wordt verspreid.

Zo hopen we dat er begrip zal gaan groeien en er op den duur misschien een gesprek op gang zal kunnen komen tussen de (christelijke) Nederlanders en de (Moslim-) buitenlanders.

De Raad van Kerken bereidt nu een Paasboodschap voor, die dan ook ,weer verspreid zal worden door de leden van onze werkgroep.

Hieronder volgt de tekst van de Kerstboodschap 1974.

W.M. van den Bergh

Werkgroep Buitenlandse Werknemers dr.Jacobstraat 35, Soest

"Aan onze plaatsgenoten uit Marokko en uit Turkije. Gegroet in vrede!

Het einde van het jaar 1974 begint te naderen. Weer een jaar van ons leven is bijna voorbij. Wat is het leven van ons mensen eigenlijk kort. In dit korte leven noemen sommige mensen andere mensen hun vijanden; maar dat maakt niemand gelukkig.

Het is beter te proberen in de korte tijd dat wij dicht bij elkaar bestaan andere mensen te ontvangen en te behandelen als vrienden. Wij, Nederlanders hier in Soest, willen u, die uit Marokko en Turkije gekomen bent, ontvangen en behandelen als vrienden. Er is veel dat dit tot een moeilijke zaak maakt.

: onze taal is heel anders dan de uwe zodat we niet makkelijk met elkaar praten. Uw geschiedenis, uw gewoonten, uw gedachten zijn erg verschillend van de geschiedenis, de gewoonten en gedachten van ons Nederlanders. Ook onze diepere gevoelens, onze godsdienst en onze feesten zijn niet gelijk. Het lijkt wel of het onmogelijk is dat wij dicht bij elkaar komen. Langs elkaar heen en doen of wij elkaar niet zien lopen lijkt de eenvoudigste oplossing. Gelukkig heeft God alle mensen geschapen en heeft Hij ons een hart gegeven. Daarmee kunnen wij, ondanks alle moeilijkheden, toch een eigen taal spreken. Een taal waarin wij wel dicht bij elkaar komen: de taal van het hart. Daarin verstaan wij elkaar beter en wordt ons hart blijer.

Sprekend in die taal van ons hart hebben wij, daarbij geholpen door sommigen van u, geprobeerd aan de Nederlanders van Soest, iets te vertellen over u: over de omstandigheden van het land waar u geboren en opgegroeid bent. Wij hebben onze landgenoten verteld van uw geschiedenis en uw gewoonten. Wij hebben o.a. geprobeerd te vertellen over uw godsdienst, over uw vasten in de maand Ramadaan en over uw feest vieren als daarna als daarna de nieuwe maan weer aan de hemel zichtbaar wordt.

Nu willen wij u graag iets over onszelf vertellen.

U zult merken dat veel Nederlanders omstreeks 24 december al in een feestelijke stemming zijn. Er worden overal extra lampen aangebracht. Groene bomen met lichtjes worden overal neergezet. Kerkklokken gaan vrolijk luiden. Nederlanders van alle leeftijden zult u in Soest naar kerkgebouwen zien gaan. Zelf zult u die dagen niet hoeven werken: het is feest! Daar wij u als vrienden beschouwen willen wij u vanuit ons hart graag laten weten waarom wij feest vieren. Wij vieren het feest van Nabi Isa ibn Maryam. Hij werd geboren in Bethlehem als Zoon van Maria. Niet in een prachtig paleis waarin alleen machtigen en rijken mogen binnenkomen, maar in een stal, omdat niemand in de karavanserai van Bethlehem plaats wilde maken voor Maria en haar kind dat geboren zou worden. Zo was Hij één van ons allemaal. Later werd Isa de zoon van Maria, de profeet, genoemd omdat Hij tegenover de mensen van zijn tijd en van zijn volk getuigde van God, de Barmhartige. Ook werd Hij "Al Masih" ge-

noemd, dat betekent: de gezalfde. Wie hem hoorde spreken kon voelen, dat Zijn woorden iets hadden van hoger dan menselijk gezag. De Geest van God vervulde Hem. Wie echt met zijn hart naar Hem luisterde, kreeg iets van het Licht van God in zich.

Het wonder is dat wij Nederlanders in Soest datzelfde nu nog voelen in 1974. Er zijn zoveel dingen die het duister om ons heen maken en ook duister in ons hart. Overal in de wereld zijn mensen die elkaar in hun korte leven haten. Waar is de echte vriendschap? Waar is de echte liefde? En hoe donker is het in ons, als wij eenzaam zijn, als wij bezorgd zijn over onze familie, als wij doen wat niet goed is, ook als we ons dat kwade volop bewust zijn!

Maar wij hebben gemerkt dat het ook in ons hart anders wordt, dat daar meer licht binnen komt naarmate we beter luisteren naar Nabi Isa al Masih.

De Geest van God, de Barmhartige vervult ons met blijdschap. Dáárom vieren wij nu nog het feest van Zijn geboorte.

Er zijn tijden geweest dat christenen en moslims als vijanden tegenover elkaar stonden en oorlog voerden. Wij willen daar nooit meer aan meedoen. Wij zijn er bedroefd over dat dit eens, vele eeuwen lang, is gebeurd. Wij zullen geen vijanden kunnen zijn als we dichter bij Nabi Isa al Masih leven. Volgens het evangelie zongen de engelen bij Zijn geboorte: "Ere zij God, en VREDE op aarde voor mensen, die schuilen bij de Barmhartige".

Wij eindigen onze vertelling over het Kerstfeest in Soest met de wens, dat Isa de Zoon van Maria, ons niet van elkaar scheidt, maar ons allen steeds meer als vrienden met elkaar moge verbinden.

De Geest van God, de Verhevene en de Barmhartige, moge ook uw harten vervullen en u en uw familie Vrede brengen!

Samen met u gaan wij dan met nieuwe moed de toekomst van 1975 binnen! Namens de Kerstfeestvierende burgers van Soest

Soest, december 1974, De Raad van Kerken

Bij de vertaling en verspreiding van deze Kerstboodschap werd hulp geboden door de Werkgroep Buitenlandse Werknemers Soest.